

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžp/23/2012
Identifikačné číslo spisu:	1010202100
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:1010202100.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu I., bytom W., právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Ivan Syrový, s. r. o., so sídlom kancelárie Sartorisova 10, Bratislava, proti žalovanému Krajskému stavebnému úradu v Bratislave, so sídlom Lamačská cesta 8, Bratislava, za účasti obchodnej spoločnosti METRO Bratislava, a. s., so sídlom Primaciálne nám. 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. A-2010/2084-MIK z 30. septembra 2010, o odvolaní žalobcu voči uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, č. k. 4S/343/2010-75 z 27. apríla 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 27. apríla 2012, č. k. 4S/343/2010-75 p o t v r d z u j e .

Účastníkov náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, stavebného úradu Mestskej časti Bratislava - Petržalka č. UKSP 7001/1-TX1/2010-KB-67 z 31.05.2010. Týmto rozhodnutím správny orgán prvého stupňa rozhodol, že žalobca nie je účastníkom konania vo veci umiestnenia stavby „Nosný systém MHD, prevádzkový úsek Janíkov dvor - Šafárikovo námestie v Bratislave“ v katastrálnom území Petržalka a Staré Mesto, začatom na návrh spoločnosti METRO Bratislava, a. s..

Krajský súd, opierajúc sa o ustanovenia § 247 ods. 1 a 2 OSP, § 248 písm. a/ OSP, § 250 ods. 2 OSP, § 250b ods. 2 veta prvá a druhá OSP a § 250d ods. 3 OSP, konštatoval, že žalobou napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím procesnej povahy, a preto je zo súdneho prieskumu vylúčené.

Poukázal na skutočnosť, že žalobcom môže byť účastník správneho konania a tzv. opomenutý účastník (§ 250 ods. 2 OSP), pričom v prípade tzv. opomenutého účastníka je namieste postup súdu podľa § 250b ods. 2 OSP. Konanie o návrhu tzv. opomenutého účastníka je obmedzené trojročnou lehotou odo dňa vydania rozhodnutia, ktoré žalobcovi malo byť, ale nebolo doručené (§ 250b ods. 2 OSP).

Pokiaľ žalobca o sebe tvrdí, že je opomenutým účastníkom v územnom konaní o umiestnení stavby, mal podľa krajského súdu žiadať preskúmanie zákonnosti vlastného územného rozhodnutia. V rámci tohto

konania by súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu, ktorý vydaniu rozhodnutia predchádzal, a teda aj otázku, či sa so žalobcom malo konať ako s účastníkom konania. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ OSP v spojení s § 246c OSP.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom ustanovenej lehote odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil a svojím postupom mu odňal možnosť konať pred súdom.

Poukazujúc okrem iného na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 26/2001 dal do pozornosti súdu presadzovanú nutnosť reštriktívneho výkladu § 248 ods. 2 OSP. Pokiaľ sa rozhodnutie správneho orgánu dotýka základných práv a slobôd účastníka konania, nemožno ho vylúčiť zo súdneho preskumu.

Podľa názoru žalobcu preskúmané rozhodnutie žalovaného nie je tzv. procesným rozhodnutím, t. j. rozhodnutím týkajúcim sa vedenia konania. Naopak, ide o meritórne rozhodnutie, ktorým bolo priamo ovplyvnené postavenie žalobcu v územnom konaní pred žalovaným. Vyslovil domnienku, že zo strany žalovaného ide o spôsob vysporiadania sa s námietkami osôb, ktoré nesúhlasili s územným návrhom. Rozhodnutím o tom, že žalobca nie je účastníkom predmetného územného konania, stratil tento nielen právo na doručenie rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, ale najmä právo uplatniť v konaní námietky, s ktorými by sa žalovaný v odôvodnení takého rozhodnutia bol povinný riadne vysporiadať.

Záverom žalobca poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 22/2002-117 zo 16.04.2003, v ktorom ústavný súd konštatoval, že obsahom práva byť účastníkom správneho konania patrí aj právo každého domáhať sa práva byť účastníkom za splnenia zákonom ustanovených predpokladov a právo na rozhodnutie (hoci procesnej povahy) o tom, či osoba domáhajúca sa tohto postavenia v konkrétnom procese je, alebo nie je podľa orgánu inej právnej ochrany účastníkom konania pred ním. Z citovaného rozhodnutia ústavného súdu žalobca tiež poukázal na to, že správne konanie bez úplného okruhu účastníkov nemôže zákonným, a teda ani ústavne súladným spôsobom dosiahnuť svoj účel spravidla vyjadrený v základných ustanoveniach každého procesného predpisu upravujúceho administratívny proces.

Žalovaný a ani METRO Bratislava, a. s. sa na výzvu súdu k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

Najvyšší sud ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu a konanie mu predchádzajúce (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 212 a nasl. OSP), vec prejednal bez prejednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech.

Podľa § 244 ods. 1 a 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

Podľa § 248 OSP súdy nepreskúmajú:

- a) rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania,
- b) rozhodnutia, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak samy osebe neznameniajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania alebo podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti,
- c) rozhodnutia o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti právnickým osobám alebo fyzickým osobám, ak samy osebe neznameniajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,
- d) rozhodnutia správnych orgánov, ktorých preskúmanie vylučujú osobitné zákony.

Ako už bolo uvedené, žalobca sa v tomto konaní domáha preskúmania rozhodnutia správneho orgánu, ktorým bolo rozhodnuté, že nie je účastníkom správneho konania, konkrétne územného konania vo veci

umiestnenia stavby „Nosný systém MHD, prevádzkový úsek Janíkov dvor - Šafárikovo námestie v Bratislave“ v katastrálnom území Petržalka a Staré Mesto, začatom na návrh spoločnosti METRO Bratislava, a. s..

Krajský súd konanie o žalobe zastavil z dôvodu, že takéto rozhodnutie nepodlieha prieskumu v správnom súdnictve, pretože sa jedná o tzv. procesné rozhodnutie a otázka, či žalobca mal alebo nemal v predmetnom správnom konaní postavenie účastníka, predstavuje predbežnú otázku v prípade preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktorým sa predmetné správne konanie končí.

Nesporným je, že žalobca napadol rozhodnutie o nepriznaní postavenia účastníka v správnom konaní, ktoré podľa právnej teórie ako aj predchádzajúcej súdnej praxe (pozri bližšie napr. rozhodnutia Vrchného súdu v Prahe č. Rs 419 5A 88/97, č. Rs 457 5A 7/98) bolo považované za rozhodnutie procesnej povahy, ktoré sa v správnom súdnictve samostatne nepreskúma (§ 248 písm. a/ OSP).

Súdna prax však, osobitne po vydaní rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-240/09 z 08.03.2011, pripustila aj súdny prieskum týchto procesných rozhodnutí osobitne vo veciach týkajúcich ochrany životného prostredia (k tomu pozri napr. aj rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžp/24/2009 z 02.06.2011, sp. zn. 3Sžp/48/2009 z 02.08.2011).

Ako aj vo svojom odvolaní uviedol žalobca, postavenie účastníka správneho konania v sebe zahŕňa široký okruh práv. V správnom konaní neraz dochádza k situácii, kedy dodatočné uplatňovanie týchto procesných práv postupom podľa § 250b OSP nemôže poskytnúť plnohodnotnú ochranu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb, a je preto potrebné rozhodnúť o ich postavení ešte skôr, než bude namieste preskúmať správne rozhodnutie, ktorým sa správne konanie skončilo.

Rozhodnutím správneho orgánu o tom, že fyzická osoba alebo právnická osoba je, respektíve nie je účastníkom správneho konania, mení jej postavenie vo vzťahu k danému správnomu konaniu, a tým aj rozsah práv, ktoré v rámci správneho konania môže relevantne uplatniť (najmä právo oboznamovať sa s obsahom spisu, navrhovať ďalšie dokazovanie, podávať námietky, s ktorými sa je správny orgán povinný riadne vysporiadať, atď.), ale má aj dopad na prístup účastníka k súdu v zmysle čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak; z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 244 ods. 3 OSP rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Hoci z uvedeného vyplýva, že by bolo namieste rozhodnutie krajského súdu zrušiť s tým, že súd je v tomto prípade povinný sa žalobou žalobcu a v nej uplatnenými námietkami riadne zaoberať, z oznámenie Krajského stavebného úradu v Bratislave zo 16.08.2012 mal najvyšší súd preukázané, že územné konanie, v ktorom žalobca žiadal priznanie účastníctva, bolo ukončené rozhodnutím o umiestnení stavby č. UKSP 3521-TX1/2010-Kb-34 z 29.10.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť 07.01.2011. Z predloženej informácie tiež vyplýva, že vo veci bolo 09.03.2012 vydané aj rozhodnutie o povolení stavby č. UKSP 19424TX1-2012-Mt-37, ktoré nadobudlo právoplatnosť 11.04.2012.

Pri skúmaní, či žalobca je účastníkom správneho konania, ak je toto posudzované ako samostatná otázka, je potrebné v každom konkrétnom konaní zisťovať stav tohto konania. V prípade zistenia, že správne konanie je právoplatne skončené, je namieste konanie podľa § 250d ods. 3 OSP zastaviť, keďže neexistuje spôsobilý predmet prieskumu a odkázať osobu, ktorá sa domáha účastníctva v správnom konaní na ustanovenie § 250b ods. 2 OSP, za predpokladu zachovania lehoty.

V prípade existencie právoplatného rozhodnutia vydaného v správnom konaní, už osoba domáhajúca sa

postavenia účastníka v správnom konaní nemôže realizovať svoje procesné oprávnenia. Tieto môže vykonávať iba v prípade, ak správne konanie aktuálne prebieha, pričom v takomto prípade je preskúmanie rozhodnutia o pristúpení ďalšieho účastníka do konania dôvodné (pozri tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžp/25/2011 z 26.01.2011). Prinavrátenie práv účastníka takejto osobe je možné len prostredníctvom takeého konania v správnom súdnictve, ktorého výsledkom môže byť zrušenie rozhodnutia vydaného v správnom konaní, ak k zrušeniu, okrem iného, dôjde z dôvodu, že správny orgán svojím postupom odňal tejto osobe právo účasti na konaní.

Len vzhľadom na skutočnosť, že správne konanie, v ktorom bolo vydané preskúmané rozhodnutie správneho orgánu bolo právoplatne skončené, a teda samotné rozhodnutie o tom, že žalobca je účastníkom tohto konania by samo osebe nemohlo zmeniť jeho postavenie vo vzťahu k právoplatne skončenému konaniu, je namieste jeho žalobu zamietnuť. Vzhľadom k tomu, že od vydania rozhodnutie, ktorým bolo správne konanie skončené (29.10.2010) neuplynuli tri roky, má žalobca k dispozícii žalobu tzv. opomenutého účastníka podľa § 250b OSP. V konaní iniciovanom takouto žalobou bude súd povinný skúmať, či mal alebo nemal byť účastníkom konania, a teda aj správnosť rozhodnutia napadnutého žalobou v tomto konaní.

S ohľadom na uvedené, hoci nestotožniac sa s dôvodmi uznesenia Krajského súdu v Bratislave z 27.04.2012, č. k. 4S/343/2010-75, Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že je namieste toto uznesenie potvrdiť, pretože je vo výroku vecne správne (§ 219 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 OSP).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP tak, že účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný a žalovanému ani účastníkovi konania právo na náhradu trov zo zákona neprislúcha.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.